

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt & punktskatt
103 33 Stockholm

Er referens: Fi2025/00744

fi.remissvar@regeringskansliet.se
karin.larsson.linnerhed@regeringskansliet.se

Stockholm, 2025-09-03

Remiss av SOU 2025:30 Enklare mervärdesskatteregler vid försäljning av begagnade varor och donation av livsmedel

Näringslivets Skattedelegation (NSD) har beretts tillfälle att avge yttrande över angivna betänkande och lämnar följande synpunkter.

Inställning

NSD välkomnar förbättringar men anser att mer offensiva förslag behövs och att sådana också kan utformas utifrån regler i andra EU-medlemsstater. För såväl förenklad vinstmarginalbeskattning som donationer har flera medlemsländer infört praktiska, enkla och tydliga regler i lagstiftning eller tillämplande föreskrifter som visserligen avviker något från ordalydelsen i EU:s mervärdesskattedirektivet (EU-direktivet) men får anses accepterad då inga överträdelseförfaranden är inledda mot dessa stater. EU-direktivet är föråldrat och ifrågasatt. En översyn av EU-direktivet pågår i syfte att stödja, och inte motarbeta, EU-kommissionens tydliga vision om en hållbar tillväxt och konkurrenskraft. Det är tio år sedan den svenska regeringen nådde framgång när man tog strid för ett ej EU-tillåtet svenskt momsundantag för ideell sektor. Det är nu dags att visa tydlig handlingskraft även avseende begagnade varor och donationer.

NSD efterfrågar därför

- Förenklad vinstmarginalbeskattning motsvarande finska eller danska regler som är frivilliga och med bred enklare tillämpning än utredningens förslag.
- Offensiva förbättringar avseende donation av andra varor än livsmedel exempelvis Belgiens undantag från uttagsbeskattning avseende "tillhandahållanden för välgörande ändamål av väsentliga icke-livsmedel".

Huvudmän i NSD är:

**Stockholms Handelskammare * Föreningen Svenskt Näringsliv
Svenska Bankföreningen * Svensk Försäkring * Fastighetsägarna Sverige**

Bakgrund & förslag

NSD konstaterar att mervärdesskattelagens (ML) regler idag motarbetar handel med begagnade varor och donationer av varor till välgörande ändamål. Reglerna är otydliga, komplexa, kostsamma och begränsar därför tillämpningen, särskilt för små företag. Utredningens syfte var att förenkla och göra reglerna mer förutsebara för gåvor och vid försäljning av begagnade varor och därmed minska företagens administrativa börda och främja hållbar användning av produkter.

Förenklad vinstmarginalbeskattning vid försäljning av begagnade varor

Vinstmarginalbeskattning (vmb) innebär att moms beräknas på vinstmarginalen i stället för på försäljningspriset. Detta för att undvika dubbelmoms då inköpet av de begagnade varorna i regel innehåller en dold moms som inte kan medföra momsavdrag. Förenklad vmb innebär att en sammanlagd vinstmarginal beräknas under en period. Enligt utredningen använder idag cirka 5 500 företag vmb, varav hälften tillämpar ett förenklat förfarande. Utredningen konstaterar bland annat att administrativa svårigheter, bristande systemstöd och kunskapsbrist skapar hinder för ett effektivt användande av vmb i begagnathandeln.

Utredningen konstaterar att EU-direktivet endast tillåter tvingande och begränsade förenklade förfaranden. Utredningen föreslår därför att förenklat förfarande ska utvidgas till varor med inköpspris upp till 10 000 kronor.

Uttagsbeskattning vid donationer

Utredningen konstaterar att företags donationer kan utlösa momsplikt via uttagsbeskattning, vilket skapar osäkerhet och kan minska incitamenten att donera. Många företag redovisar inte donationer korrekt och vissa avstår från att donera. Utredningens bedömning är att EU-direktivet inte tillåter ett särskilt undantag för donationer, utöver det för gåvor av mindre värde. Vidare bedömer utredningen att möjligheterna till nollskattesats med rätt till momsavdrag är begränsade. Livsmedel är dock en av de varor som omfattas av en sådan möjlighet.

Utredningen föreslår att ett kvalificerat undantag (nollmoms) ska gälla för donationer av livsmedel till allmännyttiga stiftelser och ideella föreningar samt registrerade trossamfund.

Synpunkter

Inledningsvis vill NSD påtala såväl komplexiteten i ML som svårigheten att överblicka momskonsekvenser i flera led. Företagen är oavlönade uppbördsmän för moms som tas ut på transaktioner varje dag, i varje kvitto och faktura. Det är fråga om masshantering med en oacceptabel komplexitet och regelbörda för företagen¹ och även för Skatteverket samt domstolarna. För alla parter behövs således regler som leder till verklig förenkling.

¹ Regelmätning 2023 [Momsadministration kostar företagen 14 miljarder kronor](#). 2024 [Är momsen egentligen 26 procent?](#)

NSD

NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

Att utredningen föreslår förbättringar är välkommet men NSD anser att mer offensiva förbättringar behövs för att underlätta begagnathandel och donationer. NSD bedömer att sådana förbättringar är förenliga med tillämpningen av EU-direktivet, samtidigt som delegationen har förståelse för att utredningen tvekat inför förslag som utmanar EU-direktivets exakta ordalydelse. NSD menar dock att EU-reglerna ska tolkas utifrån tillämpningen i andra medlemsländer och med hänsyn taget till dagens stora sociala problem och miljöutmaningar.

För såväl förenklad vmb som donationer har flera medlemsländer infört praktiska, enkla och tydliga regler i lagstiftning eller tillämpande föreskrifter som visserligen avviker något från EU-direktivets ordalydelse men där inga överträdelseförfaranden är inledda mot dessa länder. Utifrån dessa praktiska erfarenheter från verkligheten kan konstateras att tillämpningen i dessa länder måste anses accepterad. Det är förståeligt att mindre avsteg tillåts då EU-direktivet är föråldrat och inte anpassat till dagens förhållanden såsom cirkulära transaktioner. En översyn av EU-direktivet² pågår i syfte att stödja, och inte motarbeta, EU-kommissionens tydliga vision³ om en hållbar tillväxt och konkurrenskraft. Även om förändringar av EU-direktivet är att vänta anser NSD att generösare momsregler är möjliga inom ramen för medlemsstaternas tolkning och tillämpning av nuvarande EU-direktiv. NSD påminner även om att den svenska regeringen 2015 tog strid för ett ej EU-tillåtet svenskt undantag för ideell sektor vid ett överträdelseförfarande som kommissionen avslutade, utan åtgärd mot Sverige.⁴

Mot bakgrund av det ovanstående anser NSD att mer långtgående och offensiva förslag ska införas.

Förenklat förfarande av vinstmarginalbeskattning, vmb

Förslaget om utvidgning av den förenklade förfarandet av vmb är alltför begränsat, komplicerat och beaktar inte behoven hos branscher där begagnathandeln är i sin linda.

Utredningens förslag till villkor för att förenklat förfarande ska gälla innehåller såväl en beloppsgräns som en bedömning av om en aktör "uteslutande säljer varor för vilka inköps- eller försäljningspris är okänt". Vidare är det förenklade förfarandet tvingande för den som uppfyller villkoren. Detta kommer att kräva förtydliganden från Skatteverket och domstolarna. Det kan vidare medföra att företag behöver lägga begagnat-verksamhet i separata enheter för att möjliggöra ett förenklat förfarande.

² 2024, VEG-report VAT after ViDA [Circabc](#), 2025 [Briefing Document: "VAT After ViDA" – Reflections on the Future of EU VAT – VATupdate](#)

³ 2024, [EU competitiveness: Looking ahead - European Commission](#)

⁴ 2015 INFR(2007)2311 [Överträdelser - Europeiska kommissionen](#), [InfoTorg Juridik - Kommissionen lägger ned överträdelseärende mot Sverige](#), [EU lägger ned momshot mot Sverige | SVT Nyheter](#)

NSD

NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

Förslaget kan vara svårt att digitalisera för företag med olika affärsmodeller. NSD efterfrågar i stället regler som motsvarar finska⁵ eller danska⁶ regler som är frivilliga (inte tvingande) och som tillåter en mycket bredare och enklare tillämpning av det förenklade förfarandet utan ovanstående svagheter.

Gåvor och donationer

Idag gäller att osäljbara varor kan slängas och överskottsvärme kan släppas ut i atmosfären utan att moms behöver justeras. Sådana varor kan däremot inte skänkas till välgörenhetsorganisationer eller värma upp växthus utan risk för uttagsbeskattning. Detta är oacceptabla effekter av ett föråldrat EU-direktiv. Denna problematik är lyft på EU-nivå och flera medlemsstater har på olika sätt försökt hantera regelverkets brister.⁷ Utredningens förslag till regeländringar för att avhjälpa problematiken omfattar dock endast donationer av livsmedel. Detta är visserligen välkommet men medför begränsad förbättring då Skatteverkets tillämpning och uttalande i Rättslig vägledning redan åtgärdar just det problemet.⁸

NSD efterfrågar mer offensiva förbättringar avseende andra varor än livsmedel. I detta sammanhang har exempelvis Belgiens undantag från uttagsbeskattning lyfts avseende "tillhandahållanden för välgörande ändamål av väsentliga icke-livsmedel".⁹ Det belgiska undantaget är omgärdat av särskilda villkor för att bland annat undvika konkurrenssnedvridningar. Vidare framgår av utredningens internationella utblick (avsnitt 13) att flera länder förtydligar vad som utgör mindre värde för att på så sätt minska risken för uttagsbeskattning när varor skänks. Utredningen bedömer dock att undantaget för gåvor av mindre värde har ett begränsat tillämpningsområde vid donationer till hjälporganisationer och liknande. NSD menar att utredningens bedömning är alltför förenklad och inte tillräckligt nyanserad.

Avslutningsvis anser NSD att allvaret i dagens stora sociala problem och miljöutmaningar medför att Sverige behöver förbättringar som avviker något från EU-direktivets ordalydelse. Att så också kan ske bekräftas av den mer generösa tillämpning som gäller i flera andra EU-länder. Företag inom en mängd olika branscher är fortfarande i en testfas för att utveckla den cirkulära handeln. Tydligt stöd i detta utvecklingsarbete är mycket viktigt. Den största utmaningen är oftast att få lönsamhet i verksamheten. Här kan ett politiskt agerande bidra till att förbättra förutsättningarna, inte bara rent ekonomiskt, utan också genom att skicka en politisk signal att man menar allvar med den gröna omställningen.

⁵ Finland [Marginalbeskattningsförfarande för begagnade varor samt konstverk, samlarföremål och antikviteter - vero.fi](#)

⁶ Danmark [Momsloven](#) Kapitel 17 Særlige bestemmelser for brugte varer, kunstgenstande, samlereobjekter og antikviteter

⁷ 2022 Consistent Inconsistency: Charitable Donations and EU VAT – Review and Analysis Bartosz Gryziak International VAT Monitor, 2022 (Volume 33)

⁸ [Beskattningsunderlaget vid uttag av varor | Rättslig vägledning | Skatteverket](#)

⁹ Belgien Artikel 12 § 1 första stycket 2 [the Belgian VAT administrative commentary](#)

NSD
NÄRINGSLIVETS
SKATTE-
DELEGATION

Det är tio år sedan regeringen nådde framgång när man tog strid för ett ej EU-tillåtet svenskt undantag för ideell sektor. Det är nu dags att visa tydlig handlingskraft avseende begagnade varor och donationer. Det lär vara enkelt att hitta en politisk enighet om dessa frågor.

NÄRINGSLIVETS SKATTEDELEGATION

Johan Fall

Anna Sandberg Nilsson